

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13Csp/91/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119207246
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8119207246.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: I. S., T. X.XX.XXXX, H. XXX XX Š. XXX, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 937,77 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 100,- Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vychádzajúc z prisúdenej sumy s tým, že o ich výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu 15.4.2019 sa žalobca domáhal, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 937,77 Eur a náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12Cr/1/2016 sa žalobou v postavení spotrebiteľa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku a bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný (rozsudkom Okresného súdu Prešov z 2.2.2017, ktorý sa stal právoplatným 25.3.2017). Žalobca ďalej všeobecne (bez komentára) citoval časť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý uviedol že:

„31. Súd mal za preukázané, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcami ako spoludlžníkmi bola uzavretá formulárová zmluva o revolvingovom úvere podpísaná dlžníkmi dňa 16.12.2013 a žalovaným ako veriteľom dňa 23.12.2013, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1.500 eur, ktorú mali dlžníci zaplatiť v 42 mesačných splátkach po 80,37 eur mesačne. Znenie zmluvy bolo vopred pripravené žalovaným, pričom sa vpisovali do neho len údaje, pričom do tlačiva sa spisovali len údaje týkajúce sa dlžníkov, údaje o požadovanom úvere a údaje o schválenom úvere. Súd dospel k záveru, že medzi žalovaným a žalobcami bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, nakoľko na jednej strane vystupovala fyzická osoba spotrebiteľ, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a na strane druhej právnická osoba - dodávateľ, ktorá pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti.

32. V tie isté dni, ako bola spísaná zmluva o revolvingovom úvere, boli žalobcami podpísané aj rozhodcovské zmluvy, ktoré boli rovnako vypracované na tlačive vopred pripravenom žalovaným, do ktorého sa vpisovali údaje o dlžníkoch a dátum podpisu. Na základe žaloby vydal rozhodcovský súd dňa 5.1.2016 rozsudok v rozhodcovskom konaní v ktorom k žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovel.

33. Po preskúmaní predložených zistenia obsahu rozhodcovského spisu, súd dospel k záveru, že sú dané dôvody na jeho zrušenie v zmysle ustanovenia § 45 o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a že podaná žaloba je dôvodná.

34. Pokiaľ ide o dôvody pre zrušenie, základným bola neplatnosť rozhodcovských zmlúv, ktoré podľa názoru súdu neboli spôsobilé založiť právomoc rozhodcovského súdu. Rozhodcovská zmluva bola pripravovaná ako formulárová aj keď na samostatnej listine podpísaná oboma zmluvnými stranami. Je nesporné, že túto podpísali dlžníci spolu so zmluvou o revolvingovom úvere v ten istý deň ako viacero spolu súvisiacich dokumentov, pričom avšak nešlo o individuálne dojednania rozhodcovskej doložky. Rozhodcovskú doložku nemožno považovať za individuálne dojednanú, keďže bola pripravená veriteľom na predtlačenom formulári, na ktorom sa dopĺňali len údaje spotrebiteľa aj to s dátumom dňa žalovaného 23.12.2013, pričom samotnú zmluvu žalobcovia podpísali už dňa 16.12.2013. Predmetná rozhodcovská doložka je síce takzvanou nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, ktorá dáva na výber medzi viacerými rozhodcovskými súdmi a všeobecným súdom, avšak možnosť voľby bola vždy na žalobcov, nakoľko žalobca je takmer vždy veriteľom. Takto formulovaná rozhodcovská doložka znemožňovala spotrebiteľovi dosiahnutie rozhodovania sporu štátnym súdom, ak veriteľ ešte predtým podal žalobu na rozhodcovskom súde.

35. Rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ustanovenia o ochrane a spotrebiteľa. V prípade, že rozhodcovská doložka neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy neplatná s následkami, že rozhodcovský súd nemal právomoc vzhľadom na neplatnosť rozhodcovskej doložky rozhodovať daný spor, čím je daný dôvod v zmysle ustanovenia § 45 ods. 1 písm. e/ ZoSRK.

36. Rozhodcovská zmluva v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Na základe takejto doložky došlo k prejednaniu veci na rozhodcovskom súde, pričom však z rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodca sa dôkladne nezaoberal neprijateľnými podmienkami, spôsobom dojednania zmluvnej pokuty, či skutočne sú splnené všetky náležitosti obligatórne vyžadované pre spotrebiteľský úver ani tým, v akej výške vlastne bol dohodnutý úrok z úveru.

37. Teda na základe uvedeného súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej zmluvy v predmetnej je neprijateľnou podmienkou ktorá je absolútne neplatná od počiatku a preto ňou spotrebiteľ nie je viazaný. Táto je v rozpore s príslušnými ustanoveniami §52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami Smernice 93/13/EHS. Zo strany žalovaného sa to javí ako snaha vyhnúť sa súdnej kontrole podľa spotrebiteľského práva. Dojednanie rozhodcovskej zmluvy a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojom dôsledku k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež Smernica 93/13/EHS.

38. Z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, keďže sa jedná o neprijateľnú podmienku, súd zrušil rozhodcovský rozsudok v zmysle § 45 ods. 1 písm. e) a i) zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Podľa § 47 ods. 1 tohto zákona môže žalovaný na súd podať návrh na pokračovanie v konaní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Žalobca následne v žalobe citoval ust. § 3 ods. 5 a § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a ďalej uviedol už len to, že si ako spotrebiteľ uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Dodal, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

Žalovaný uzavrel, že keďže je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde a bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 50% zo sumy 1875,54 eur t.j. sumu 937,77 eur. Suma 1875,54 eur predstavuje rozdiel medzi poskytnutou sumou úveru 1500,- eur a sumou 3375,54 eur, ktorej zaplata sa od neho žalovaný dožadoval napriek tomu, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov - s tým, že táto suma (3375,54 eur) predstavuje súčet sumy 2639,55 eur žalovanej na rozhodcovskom súde (a to na podklade neplatnej rozhodcovskej doložky, ktorá predstavovala neprijateľnú zmluvnú podmienku) a sumy 735,99 eur, ktorú som do podania žaloby na rozhodcovskom súde žalovanému zaplatil. Bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru vyplýva z § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 129/2010 Z.z. platného a účinného v čase podpisu zmluvy, keďže zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c), f) a k). Žiadne ďalšie skutkové tvrdenia na odôvodnenie uplatneného nároku (najmä jeho výšky) žalobca (zastúpený advokátom - viď aj § 291 ods. 3 CSP) v žalobe neuviedol.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. S poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co91/2012 vo vzťahu k ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. uviedol, že s ohľadom na jeho neurčitú hypotézu a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Dodal, že poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má však byť vyvážené, čo teda znamená aj posúdenie, či účel sledovaný zákonom sa dosahuje vyslovením neplatnosti zmluvnej podmienky, celej odplaty za úver alebo nad rámec toho aj záverom o vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie.

Žalovaný namietal, že z podanej žaloby nevyplýva ani označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené a vo vzťahu ku ktorému (porušeniu) sa finančné zadosťučinenie uplatňuje.

Z hľadiska podmienok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. žalovaný s poukazom na znenie tohto ustanovenia namietal, že ak by chcel zákonodarca priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie za každé porušenie spotrebiteľského práva, zakotvil by to priamo (za porušenie), a neviazal by ho na to, či sa spotrebiteľ úspešne (účelne) domáhal jeho ochrany na súde. Účelom uvedeného ustanovenia totiž bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva (najmä v reklamačnom konaní), primerané zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní, a nie primerané zadosťučinenie priamo za ich akékoľvek porušenie (bez ohľadu na ich uplatnenie v súdnom konaní).

Žalovaný namietal, že z podanej žaloby nevyplýva žiadny dôvod vecnej legitímácie žalovaného ak je nárok odvodzovaný zo sumy priznanej rozhodcovským rozsudkom, ktorý žalovaný nevydal (pozn. súdu: nárok je zo strany žalobcu odvodzovaný zo sumy, ktorej sa žalovaný voči nemu dožadoval).

Žalovaný namietal aj voči výške uplatneného nároku tým, že spôsob odôvodnenia výšky žalovaného nároku nemá žiadnu vecnú spojitosť s dôvodom, na základe ktorého žalobca podal žalobu - odkaz na rozhodnutie o zrušení rozhodcovského rozsudku. Dodal, že žalobca v podanej žalobe neoznačil žiadnu skutočnosť a ani dôkaz, v zmysle ktorého by žalovaný konal s cieľom získať bezdôvodné obohatenie s tým, že rozhodcovský rozsudok nie je sám o sebe dôvod plnenia (rozdiel konštitutívne rozhodnutia vs. deklaratórne rozhodnutia) a výkonu rozhodcovského rozsudku vo vlastnom zmysle predsa predchádza konkrétny, presne zákonom upravený procesný postup exekučného súdu zahrňujúci prieskumnú právomoc vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku, obsahu plnenia či tomu, čo jeho vydaniu predchádzalo. Poukázal tiež na to, že v inom konaní si Peter Dutko uplatnil na základe identických tvrdení rovnakú požiadavku na primerané finančné zadosťučinenie. Žalobu navrhol zamietnuť

4. Žalobca zastúpený advokátom sa následne k doručenému vyjadreniu žalovaného písomne nevyjadril, hoci ho na to súd pri príprave pojednávania uznesením podľa § 167 ods. 3 CSP vyzval s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť (viď aj § 291 ods. 3 CSP).

5. Keďže v danom prípade hodnota sporu bez príslušenstva (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“), súd vec v súlade s ust. § 297 CSP prejednal bez nariadenia pojednávania, a prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy, avšak len v rozsahu včasných a konkrétnych skutkových tvrdení strán sporu.

6. Podľa Čl. 3 ods. 2 CSP výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

7. Podľa Čl. 5 CSP zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

8. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

9. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

10. Podľa § 215 ods. 1 a 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

11. „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie.“ (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 670. + ďalej podrobnejšie vid' aj bod 31.-33. tohto odôvodnenia).

12. Súd sa vo veci oboznámil so žalobou, vykonal dokazovanie označenými dôkazmi (§ 132 ods. 1 CSP), ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§204 CSP), a na základe zhodných (resp. nespochybných) tvrdených rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1 a § 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov zistil tento skutkový stav:

13. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12Cr/1/2016 sa žalobca ako spotrebiteľ (spolu s ďalším žalobcom Petrom Dutkom) domáhal voči žalovanému zrušenia rozhodcovského rozsudku, a bol úspešný. Ako vyplýva z predloženého rozsudku, nárok si uplatňoval prostredníctvom advokáta (toho istého, ktorý ho zastupuje aj v tomto konaní o primerané finančné zadosťučinenie), pričom Okresný súd Prešov v uvedenej veci rozhodol rozsudkom č.k. 12Cr/1/2016-43 zo dňa 2.2.2017 tak, že žalobcovi vyhovel a rozhodol, že (výrok I.) zrušuje rozhodcovský rozsudok sp.zn. RK-PC-725/15-EK zo dňa 5.1.2016 vydaný Stálym rozhodcovským súdom Victoria Arbiter, so sídlom Framborská 3605, 010 01 Žilina, IČO: 45745757, zapísanej do registra záujmových združení právnických osôb vedenom na Okresnom súde Žilina pod č. OVVS/ZZ PO-5/15, ďalej (výrok II.) rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok zo žaloby, a súčasne (výrok III.) rozhodol o tom, že žalobcovia v 1. a 2. rade majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% trov konania.

14. Z odôvodnenia predmetného rozsudku ďalej vyplýva, že išlo o vec súvisiacu so zmluvou o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 23.12.2013, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcom úver vo výške 1.500,- Eur, za ktorý si dňa 17.9.2015 uplatnil na rozhodcovskom súde pohľadávku vo výške 2.639,55 Eur s príslušenstvom, ktorý jeho žalobe rozhodcovským rozsudkom v celom rozsahu vyhovel. Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 12Cr/1/2016 pritom pri zrušení rozhodcovského rozsudku v uvedenej veci podľa odôvodnenia rozsudku vychádzal z toho, že (bod 34.) základným dôvodom pre zrušenie (rozhodcovského rozsudku) bola neplatnosť rozhodcovských zmlúv, ktoré neboli spôsobilé založiť právomoc rozhodcovského súdu, že (bod 35.) rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ustanovenia o ochrane a spotrebiteľa, ako taká je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy neplatná s následkami, že rozhodcovský súd nemal právomoc vzhľadom na neplatnosť rozhodcovskej doložky rozhodovať daný spor, a uzavrel, že (bod 37.) je absolútne neplatná od počiatku a preto ňou spotrebiteľ nie je viazaný, a že je v rozpore s príslušnými ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami Smernice 93/13/EHS. Z tvrdení žalobcu pritom vyplýva, že v tomto vzťahu bola poskytnutá suma úveru 1.500,- Eur, a že žalobca (do podania žaloby na rozhodcovskom súde) žalovanému zaplatil sumu 735,99 Eur, teda poskytnuté finančné prostriedky vrátené neboli.

15. Z lustrácie súdneho registra (za účelom vylúčenia procesnej prekážky litispendencie resp. res iudicata) pritom ešte vyšlo najavo (§ 191 ods. 1 CSP), že žalobca si na tunajšom súde svoje nároky voči dodávateľom (v pozícii žalobcu, okrem viacerých ďalších sporov, kde vystupuje v pozícii žalovaného) uplatňoval, resp. prípadne ešte stále uplatňuje, v takmer 10 samostatných súdnych konaniach (vrátane najmenej 3 rôznych nárokov na primerané finančné zadosťučinenie). Žiadne ďalšie podstatné okolnosti (súvisiace s úspešným uplatnením práv žalobcu voči žalovanému v pôvodnom súdnom konaní) už stranami uvedené neboli a ani z predložených dôkazov nevyplynuli (súd nezistil).

16. V súvislosti s eventuálnymi úvahami o ďalšom zisťovaní skutkového stavu nad rámec stranami dodaných skutkových tvrdení na vyšetrovacom princípe (v rozpore so zásadou prejednávajúcej), pre občasné zlé skúsenosti s právnym povedomím niektorých účastníkov súdnych konaní, súd už len pre úplnosť pripomína, že v konaní je viazaný žalobným návrhom a obranou, vrátane včas (v nich)

uvedených tvrdení rozhodujúcich skutočností, ktoré ich vymedzujú, a dôkazov označených na ich preukázanie, a preto iný skutkový stav resp. iné konkrétne okolnosti a skutočnosti (vrátane ich kvantifikácie), než tie ktoré strany konania vymedzili včas (§ 153 a 154 CSP) uplatnenými prostriedkami procesného útoku a obrany, teda také ktoré žiadna zo strán určite a nezrozumiteľne netvrdila, a vo vzťahu ku ktorým žiadne konkrétne dôkazy nenavrhol, predmetom konania a posudzovania (a teda ani zisťovania a dokazovania) neboli a ani byť nemohli (§ 216 ods. 1 CSP a § 185 ods. 2 CSP). To samozrejme platí aj na prípadné ďalšie neprípustne oneskorené dodatočné dopĺňanie ďalších podstatných skutočností, resp. skutkových tvrdení (§ 153 ods. 1 v spojení s § 149 CSP), ktoré by v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP bolo zmenou žaloby, možnou len so súhlasom súdu a spravidla len vtedy, ak by sa tým doterajšie výsledky konania (§ 143 ods. 2 CSP) podstatne nezmenili (v odvolacom konaní dokonca absolútne neprípustnou, keďže podľa § 371 CSP meniť žalobu - ktorou je v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe - v odvolacom konaní nemožno), a ani iné novoty (doposiaľ neuplatnené prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, okrem niektorých výnimiek), v odvolacom konaní prípustné nie sú (§ 366 CSP).

17. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly (ďalej len „orgán dozoru“) a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

18. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a tretia zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

19. V danom prípade si žalobca uplatnil voči žalovanému právo na primerané finančné zadosťučinenie za to, že na súde ako spotrebiteľ úspešne uplatnil voči žalovanému porušenie svojich spotrebiteľských práv (v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12Cr/1/2016).

20. Ako vyplýva z citovaného ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, tento nárok na primerané finančné zadosťučinenie pritom nevzniká spotrebiteľovi (ako dôsledok) za samotné primárne porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi (spotrebiteľského práva), ale až (a len vtedy), keď (spotrebiteľ) na súde úspešne uplatní porušenie tohto práva alebo povinnosti (v súdnom konaní, v ktorom súd vyhodnocuje, resp. by mal vyhodnocovať, aj všetky podmienky takéhoto konania, vrátane jeho významu).

Primerané finančné zadosťučinenie podľa tohto ustanovenia tak nie je sankciou za primárne porušenie práva alebo povinnosti, ale len peňažnou satisfakciou či odmenou patriacou spotrebiteľovi za to, že porušenie práva alebo povinnosti musel uplatniť resp. úspešne uplatniť (dokonca až) v súdnom konaní. Z hľadiska sankčného ho tak možno vnímať nanajvýš len ako dodatočný postih zodpovednej osoby za následný súdny spor, resp. za to, že mu nezabránila.

21. V tejto súvislosti je totiž potrebné si uvedomiť, že sankcie resp. dôsledky za (samotné) primárne porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi nastávajú automaticky a vyplývajú priamo absolútne (objektívne) z noriem objektívneho práva (zo zákonov), ktoré ich porušenie sankcionujú (napr. neplatnosťou právnych úkonov, nemožnosťou predčasného zosplatnenia úveru, fikciou o bezúročnosti a bez poplatkovosti spotrebiteľského úveru, a za určitých okolností aj z toho vyplývajúcim právom na vydanie bezdôvodného obohatenia, či neplatnosťou neprijateľných zmluvných podmienok, a pod.).

22. Nárok spotrebiteľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa teda (na rozdiel od obdobne označených inštitútov napr. pri diskriminácii či odškodnení za nejakú nemajetkovú ujmu) nevzniká už vtedy (preto), že bolo primárne porušené právo alebo povinnosť ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi, ale až (a len) vtedy, keď spotrebiteľ toto porušenie voči zodpovednej osobe úspešne uplatnil na súde. Z uvedeného by teda malo byť zrejmé, že toto primerané finančné zadosťučinenie nemá mať povahu sankcie za primárne porušenie

spotrebiteľského práva, keďže nie je konštruované za jeho primárne porušenie (nárok naň nevzniká za prvotné porušenie práva alebo povinnosti zodpovednou osobou), ale len, tak ako to výslovne vyplýva aj z jeho označenia, povahu zadosťučinenia (odmeny) za aktivitu spotrebiteľa a jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

Keďže tento nárok pritom vzniká až dodatočne po prvotnom porušení, a to výlučne v závislosti od následnej aktivity spotrebiteľa (či porušenie práva alebo povinnosti uplatní na súde), napr. zrejme najmä ak zodpovedná osoba nevyhoví jeho (oprávnenej) „reklamácií“, resp. požiadavke, alebo vyvíja aktivity, pre ktoré spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti na súde, preto aj pri určení jeho primeranej výšky by sa tak malo zohľadňovať zjavne najmä (už len) okolnosti po primárnom porušení a následné konanie zodpovednej osoby a jej dodatočný postoj a reakcia k záujmom spotrebiteľa, a teda či sa následne v súvislosti s tým chovala tak, aby k súdnemu sporu ďalej prípadne už ani vôbec nemuselo dôjsť (a spotrebiteľ nemusel svoje práva uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní). Spotrebiteľ tak teda v tomto nemá právo na vymáhanie a inkasovanie akejkoľvek sankcie za primárne porušenie práva, ale len na primerané finančné zadosťučinenie za následné úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

23. „Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný význam, má sa výrazom použitým v právnej norme prisúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľa je daný základ pre priznanie finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/49/2020 z 25.3.2021).

24. „Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019).

25. Uplatnením práva pritom podľa prevažujúcej súdnej praxe nemožno rozumieť vždy (výlučne) iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale výnimočne je takým aj účinná obrana (aktivita) spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

26. V prejednávanej veci je z obsahu žalovaným predloženého rozsudku zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12Cr/1/2016 sa na súde úspešne domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku pre porušenie jeho spotrebiteľských práv z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej doložky, keď súd jeho žalobe v celom rozsahu vyhovel poukazom na neprijateľnosť rozhodcovskej doložky v zmysle ustanovenia § 53 OZ, čím súčasne aj identifikoval porušenie tohto ustanovenia. Tým bolo pritom zároveň (právoplatne) vymedzené jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ako spotrebiteľa v uvedenom súdnom konaní, ktoré aktuálny procesný súd nie je oprávnený preskúmať. Neobstojí pritom ani prípadná námietka, že uvedené porušenie nebolo konštatované priamo vo výroku rozsudku, nakoľko rozhodnutie súdu predstavuje jeden celok, a z jeho odôvodnenia jednoznačne vyplýva, že žalobe, ktorou si žalobca ako spotrebiteľ uplatnil svoje nároky voči žalovanému, odvodzované z porušenia vyššie uvedeného spotrebiteľského práva (ktoré zahŕňa nepochybne všetky všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré môžu slúžiť aj na ochranu spotrebiteľa), súd vyhovel práve z dôvodov úspešného uplatnenia porušenia vyššie uvedeného práva alebo povinnosti ustanovenej zák. č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi. Právny základ jeho nároku na finančné zadosťučinenie za to podľa § 3 ods. 5 cit. zákona tak bol daný, a zostávalo určiť už len jeho (primeranú) výšku.

27. Ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa „pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019). Vzhľadom na základ tohto nároku by pritom malo byť

zrejme, že keďže má ísť o primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa za jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, mali by to teda byť všetky okolnosti súvisiace najmä bezprostredne s týmto uplatnením (a jeho dôvodmi).

28. „Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020).

29. „Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, keďže dôsledkom zaplatenia zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Táto sankčná stránka u finančného zadosťučinenia má však len vedľajší dôsledok, nakoľko na účely represie slúžia iné odvetvia práva, administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu.“ (uznesenie KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/29/2020 z 30.7.2020).

30. Procesný súd k tomu poukazuje tiež na skutočnú funkciu civilného sporového konania v spravodlivom súdnom konaní, v ktorom sa má ochrana poskytovať primeraným spôsobom. „Jeho účelom je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným skutočným subjektívnym hmotným právum a právom chráneným zájmom. V súlade s týmto vymenovaním účelu civilného procesu nejsou situace, na něž Ústavní soud již v minulosti upozorňoval, kdy se civilní řízení vede nikoliv kvůli věci samé, ale kvůli částce, která může být přiznána na náhradě nákladů řízení [nález ze dne 14. 9. 2011 sp. zn. I. ÚS 3698/10 (N 160/62 SbNU 395)]. Nelze připustit, aby civilní soudní řízení bylo odtrženo od jeho skutečného společenského poslání a aby se místo poskytování ochrany stalo výlučně nástrojem sloužícím k vytváření snadného a nijak neodůvodněného zisku na úkor protistrany. I pro náklady řízení tedy platí obecná myšlenka, kterou zdejší soud vyslovil již v nálezu ze dne 20. 6. 2011 sp. zn. I. ÚS 329/08 (N 118/61 SbNU 717): "Jednotlivé instituty občanského soudního řádu a jiných procesních předpisů je proto nutno upravit a úpravu interpretovat a aplikovat tak, aby - při zachování ostatních základních principů a východisek civilního procesu - odpovídaly takto vymezené ochranné funkci civilního práva procesního." Nebude-li civilní proces ochrannou funkcí plnit, ztrácí tím jeho existence jakékoli společenské opodstatnění. ... (32.) Ústavní soud považuje rovněž za důležité vyjádřit se k námitce (stěžovatelky) vytýkající soudům podporu porušování práva v bagatelních věcech bez jakýchkoliv citelnějších následků. K tomu je nutno v první řadě zdůraznit, že v každém řízení - tedy i v řízeních bagatelní povahy - musí být zaručeno právo na spravedlivý proces všem účastníkům. Ani procesní straně, která je z hmotněprávního hlediska v právu, nelze proto tolerovat, zneužívá-li své subjektivní procesní právo, nadto k újmě protistrany. Nelze souhlasit ani s poukazem stěžovatelky na absenci "citelnějších následků". Jedním z ústavních principů, na nichž je každý právní stát vybudován, je princip právní jistoty. Tento princip má řadu rozmanitých aspektů; pro oblast sankcionování protiprávního jednání z něj vyplývá, že každý, kdo se takového jednání dopustil, se může spoléhat na to, že takové jednání bude postiženo sankcí, ovšem sankcí, kterou zákon za toto protiprávní jednání předpokládá, a nikoliv sankcí zákonem nepředvídanou (viz Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 205). Nestačí ovšem, že sankci předpokládá zákon; sankce totiž musí být přiměřená protiprávnímu jednání, které jí má být postiženo. Neúměrné zvyšování sankcí četnost protiprávního jednání nejen nesnižuje, ale naopak s sebou může nést další negativní důsledky (Op. cit., s. 36-37)" (z nálezu Ústavního soudu ČR z 25.7.2012 sp. zn. I.ÚS 988/12, v ktorom bol členom senátu prof. Holländer).

31. Pokiaľ pritom ide o všetky okolnosti daného prípadu, ktoré by mal súd zohľadňovať pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia, súd pripomína, že v návrhovom konaní je výlučne na žalobcovi a jeho zodpovednosti čoho (akého práva) a na základe akých skutočností sa v súdnom konaní domáha. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a

úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť), a uviesť žalobný návrh. Žalobným návrhom je súd viazaný. Žalobca teda procesne zodpovedá za to čo a prečo žaluje, a za výber a formuláciu procesných prostriedkov. Je preto zásadne vecou toho, kto navrhuje začatie konania, aby žalobu prispôbil po stránke formulačnej a obsahovej § 132 ods. 1 CSP. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

32. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

33. Uvedené závery pritom vyplývajú aj z komentovanej odbornej literatúry, podľa ktorej „základnú procesnú povinnosť sporových strán predstavuje povinnosť substancovať všetky podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzujú svoju procesnú taktiku (útok alebo obranu). V sociálnej koncepcii civilného procesu sa povinnosť tvrdenia prejavuje ako povinnosť pravdivo a úplne opísať všetky rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu. Nedodržanie tejto povinnosti vedie k neuneseniu bremena tvrdenia v civilnom spore. Následkom je tak opätovne strata sporu pre neunesenie konkrétneho procesného bremena. Ak teda súd procesnú stranu „pristihne“ pri porušení povinnosti tvrdenia, je v rámci tzv. materiálneho vedenia sporu oprávnený a povinný k tejto skutočnosti prihladiť a vyhodnotiť ju v komplexe s inými procesnými povinnosťami a bremenami pri rozhodovaní sporu. ... Súd teda in concreto prihladiť i na nedodržanie procesnej povinnosti relevantne substancovať rozhodujúce skutkové tvrdenia (t.j. substancovať ich pravdivo a úplne)“ (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 50). „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie. ... žalovanému musí byť umožnené vyjadriť sa k všetkým tvrdeným skutočnostiam a vykonaným dôkazom. Toto svoje právo nemôže žalovaný efektívne realizovať v prípade neurčitého skutkového tvrdenia, ktoré samo o sebe vylučuje vysvetlenie alebo relevantnú reakciu, pri zachovaní náležitej miery vecnosti a zrozumiteľnosti. Pokiaľ samotná žaloba nevykazuje vady, pre ktoré by ju súd odmietol v zmysle § 129 ods. 3 CSP, nie je osobitne procesne sankcionované to, že žalobca nedostatočne substancoval svoje skutkové tvrdenia, resp. že sú jeho skutkové tvrdenia neúplné alebo neurčité. Tieto okolnosti sa však prejavujú v ďalšom procesnom postupe súdu (napr. nevykonanie dôkazu, neúplne zistený skutkový stav a pod.) a v jeho konečnom rozhodnutí (zamietnutie žaloby, prípadne zastavenie konania), za čo nesie plnú zodpovednosť procesne neaktívny žalobca. V záujme jeho vlastného procesného úspechu vyžaduje sporové konanie od žalobcu adekvátnu mieru vigilancie a diligencie, teda bdelosti a dôslednosti“ (in: tamtiež, s. 670). „Primárne by všetky relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu mali byť uvedené v žalobe a relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalovaného v jeho vyjadrení k žalobe, resp. v replike a duplike (pozri § 167 a komentár k nemu). Súd môže dať stranám možnosť riadne splniť povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť aj dodatočne, tento postup je však na úvahe súdu ... Kľúčový rozdiel medzi sporom a mimosporom spočíva v tom, že zatiaľ čo v mimospore je zistenie všetkých podstatných skutočností povinnosťou súdu, a to dokonca bez ohľadu na (ne)aktivitu účastníkov konania (vyšetrovací princíp) a rozhodnutie vo veci samej možno vydať až vtedy, keď budú všetky relevantné skutočnosti zistené (princíp materiálnej pravdy), v klasickom spore (na tomto mieste odhliadneme od odlišností sporov s ochranou slabšej strany) je uvedenie a preukázanie relevantných skutočností povinnosťou a zodpovednosťou sporových strán za minimálnej procesnej aktivity súdu a vec je „zrelá“ na meritórne rozhodnutie nie až vtedy, keď boli všetky relevantné skutočnosti preukázané, ale už v momente, keď niektorá zo sporových strán prestala (resp. premeškala príležitosť) „posúvať“ spor k ďalším skutkovým zisteniam.“ Pokiaľ ide o rozsah skutkového základu meritórneho rozhodnutia v sporovom procese táto literatúra ďalej tiež uvádza, že „v klasickom sporovom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov (pozri

aj ďalší výklad), ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“, či „materiálnej“ pravdy, ale zisťovať skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje - uzavrie proces skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne“ (tamtiež, s. 796).

34. V danom prípade pritom žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil len svojou úspešnosťou v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v pôvodnom konaní, a tým, že žalovaný (ktorý žalobcovi poskytol úver 1.500,-Eur a ktorému dovtedy žalobca zaplatil sumu 735,99 Eur) sa od neho dožadoval sumy 3.375,54 Eur napriek tomu, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (pozn. súdu: čo však - posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru - nebolo predmetom uvedeného konania a meritórneho posudzovania veci samej v ňom, a tento záver z uvedeného rozhodnutia súdu nijako nevyplýva). Žiadne iné okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali ním uplatnenú výšku zadosťučinenia, pritom neuviedol. Žalobca neuviedol žiadne bližšie okolnosti predchádzajúce uplatneniu práva na súde (v konaní vedenom pod sp. zn. 12Cr/1/2011), zohľadňujúce napr. jeho neúspešnú reklamáciu alebo predsúdne upozornenie na porušenie práva (že žalovaný pred súdnym konaním nedbal na jeho výhrady), pre ktoré podal žalobu, resp. ako uviedol, svoje práva bol nútený brániť v základnom konaní, a ani či konanie žalovaného a následné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. „Takými negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020). Zvýšená odmeňujúca funkcia zadosťučinenia pre spotrebiteľa (za to, že sa pustil do sporu so žalovaným) by mohla vystupovať do popredia napr. najmä vtedy, ak by žalobca tvrdil, že zodpovedná osoba pred podaním žaloby odmietla akceptovať jeho (oprávnené) výhrady (prípadne reklamáciu), spoliehajúc sa možno na to (bez hrozby osobitného negatívneho následku), že spotrebiteľ pre obťaženie nebude uplatňovať alebo brániť svoje práva na súde (skúsime, či nám to „neprejde“), a ak jej to (zodpovednej osobe) aj neprejde, nebude to mať pre ňu citeľnejšie následky (lebo spotrebiteľovi potom dodatočne aj tak na podklade rozhodnutia súdu vyhovie len v tom, čo mala urobiť už dávno). Táto stránka je však pri nedostatku tvrdení o predchádzajúcich výhradách spotrebiteľa adresovaných dodávateľovi (zodpovednej osobe) a pri jeho zastúpení advokátom, tak ako tomu bolo aj v tomto prípade, oslabená, nakoľko negatívny prístup zodpovednej osoby, ak nevyhovie oprávneným požiadavkám spotrebiteľa zastúpeného advokátom, má svoj odraz aj v povinnosti nahradiť spotrebiteľovi jeho trovy právneho zastúpenia, a žiadne osobitné úsilie od spotrebiteľa spravidla nevyžaduje.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené závery a všetky súdu známe okolnosti tohto prípadu, podľa ktorých bol žalobca v pôvodnom konaní zastúpený advokátom, netvrdil, že by dodávateľa (zodpovednú osobu) pred pôvodným konaním neúspešne upozornil na neplatnosť rozhodcovskej doložky či neoprávnenosť rozhodcovského rozsudku (porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi), so súdnym konaním má skúsenosti (celkovo takmer 10 súdnych konaní), k požiadavke zadosťučinenia neuviedol žiadne negatívne dôsledky porušenia práva zo strany dodávateľa (uplatnenia rozhodcovskej doložky) v okolnostiach tohto prípadu na jeho súkromný či spoločenský život, a ani to, že by od žalovaného ešte pred podaním svojej žaloby niečo neúspešne žiadal alebo reklamoval, pričom do podania žaloby na rozhodcovský súd (uplatnenia rozhodcovskej doložky) neuhradil ešte ani len istinu z jemu poskytnutých finančných prostriedkov, mal súd za to, že žalobca (zastúpený advokátom) netvrdil a nepreukázal také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia v ním požadovanej výške 937,77 Eur, a preto súd v danom prípade uvažoval len o základnej sume primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 50,- Eur tak, ako ju v obdobných prípadoch priznáva aj Krajský súd v Prešove (napr. v rozsudku sp. zn. 9CoCsp/49/2020, 17CoCsp/32/2020). Jedinou okolnosťou, ktorá podľa názoru súdu (hoci ani to žalobca výslovne netvrdil) vyšla najavo a čiastočne odôvodňovala a zvyšovala potrebu, aby žalobca svoje práva (bez reklamácie u zodpovednej osoby) bránil priamo v základnom konaní, bol fakt, že vo veci už bol vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorý žalobca bez podania žaloby na jeho zrušenie už nemal možnosť inak zvrátiť (hoci námietky mohol vzniesť žalovanému aj predtým). Vzhľadom na to tak súd napokon považoval za primeranú mierne vyššiu než základnú sumu finančného zadosťučinenia, teda to vo výške 100,- Eur, a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

36. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade bol formálny základ nároku daný a výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu, a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania (ktorých výška však bude vychádzať len z výšky prisúdenej istiny), hoci súd zastáva názor, že žalobcovi by náhradu trov konania spravodlivo (z dôvodov hodných osobitného) zreteľa ani patriť nemusela.

37. V súvislosti s úvahami o náhrade trov konania totiž súd pripomína, že súčasná právna úprava nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP (o možnosti modifikácie náhrady trov konania podľa pomeru úspechu vo veci a ich priznaním v celom rozsahu v prípade, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu), a čiastočný úspech vo veci sa tak v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP má spravidla vždy prejavíť pomerným rozdelením náhrady trov konania (podľa pomeru úspechu vo veci). Ak sa však má pritom aj napriek tomu na daný prípad z nejakého dôvodu aplikovať obdobná norma ako bola uvedená v minulom ustanovení § 142 ods. 3 OSP, súd poukazuje tiež na to, že v uvedenom ustanovení bola stanovená len možnosť, a nie pravidlo (povinnosť) súdu priznať účastníkovi (vždy) plnú náhradu trov konania (porovnaj slová: „Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ... ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu), pričom v danom prípade pre takýto postup nebol žiaden spravodlivý dôvod. V okolnostiach tohto prípadu totiž súd poukazuje na to, že žaloba žalobcu bola jednak úplne „formulárová“ /viď § 257 CSP a primerane aj uznesenie NS SR, sp. zn. 6 MCdo 9/2013, podľa ktorého „trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.“/, žalobca, zastúpený advokátom, bol úspešný len v malej časti, vo zvyšku bol jeho nárok (na základe ním uvedených tvrdení) uplatnený v celkom zjavne neprimeranej výške (zodpovedajúcej spravidla až významným nemajetkovým újmam) a výrazne procesne úspešnejší tak bol žalovaný. Navyše žalobca pred uplatnením tohto peňažného nároku na súde žalovaného na plnenie v zmysle ust. § 563 OZ ani len nevyzval, v dôsledku čoho tak žalovaný (ohľadom požiadavky zaplatiť žalobcovi finančné zadosťučinenie - vzhľadom na predchádzajúcu chýbajúcu výzvu na plnenie) svojim správaním pred podaním žaloby ani nedal dôvod na podanie žaloby (nebol v omeškani) a nemal reálnu možnosť spor odvrátiť (porovnaj aj bývalé ust. § 143 zák. č. 99/1963 Zb.), čo by nepochybne bolo možné hodnotiť ako tiež ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalobcovi trovy konania spojené s týmto konaním, s prihliadnutím na princíp všeobecnej spravodlivosti a rozumné usporiadanie procesných vzťahov strán sporu (článok 1, 2 CSP), patriť nemali.

38. Vzhľadom na v danom prípade pomerne nízku sumu náhrady trov konania a rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu, ktorý náhradu trov konania žalobcom aj v takých prípadoch priznáva, však súd napokon v záujme nepredlžovania tohto sporu žalobcovi ich náhradu priznal tak, ako je to uvedené v bode 36. tohto odôvodnenia.

39. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.